

IWA

OutdoorClassics 2015

ZBRANE, ODEVY, POMÔCKY

Takmer 1400 vystavovateľov a 41 748 návštevníkov z celého sveta, taká je bilancia tohtoročnej výstavy IWA OutdoorClassics.

Nemecký Norimberg patril od 6. do 9. marca fanúšikom poľovníctva, zbraní a outdoorových aktivít. V deviatich výstavných halách sa predstavilo 1383 vystavovateľov, z toho až 79 percent zahraničných. Okrem domácich Nemcov mali najsilnejšie zastúpenie USA, Taliansko, Veľká Británia, Turecko, Čína, Francúzsko, Česká republika, Španielsko a Rakúsko. Ich ponuku si prišli pozrieť záujemcovia zo 123 krajín. Nie je v silách jednotlivca obsiahnuť všetky novinky v oblasti strelných zbraní. A už vôbec nie je možné obsiahnuť všetky novinky v oblasti oblečenia a loveckých pomôcok. Pokúsím sa aspoň naznačiť hlavné témy.

Vlajková loď

Asi najväčšou novinkou je guľovnica Sauer S 404, ktorá by sa mala stať novou „vlajkovou loďou“ tejto firmy. Je to opakovačka so záverom uzamknutým šiestimi ozubmi v troch radoch a s vyhadzovačom neseným v čele záveru (teda na spôsob guľovnic Weatherby), s odnímateľnou hlavou záveru a výmennými hlavňami. Zbraň sa rozoberá a prepravuje jednoducho. Zaujímavá je možnosť štvorstupňového nastavenia odporu spúšte (nie som si istý, do akej miery je potrebná a praktická) a spúšť s nastavením dosahu (myslím, že to je veľmi vítané). Poistka s vypúšťaním bicieho mechanizmu je pri moderných zbraniach čoraz bežnejšia. To všetko bez potreby akéhokoľvek náradia, kľúč je ukrytý v podobe vyberateľného predného pútko na remeň. Konštruktéri a dizajnéri od Sauera dokázali do hornej plochy puzdra záveru zakomponovať dva krátke, ale funkčné a plne postačujúce kusy inštaláčnej lišty MilStd 1913 (tzv. picatinny). A zvládli to spôsobom, ktorý nie je rušivý ani na zbrani vyššej cenovej kategórie.

Uhlíkové Sako

Firme Sako sa v rámci skupiny Beretta darí. Svoje vynikajúce, ale tradične seversky prosté a striedme guľovnice Sako 85 rozšírila o zákaznické edície s bohatým zdobením, ako aj o novú verziu Sako 85 Carbon Light. Pažba z uhlíkového kompozitu a celkové odľahčenie modelu umožnili dosiahnuť hmotnosť zbrane 2,4 kg – je to najľahšia guľovnica, akú kedy firma vyrábala.

Na novej pôde

Firma Fli Pietta je známa skôr replikami revolverov na čierny prach. V minulosti k nim pridala aj repliky Coltov 1973 SAA, peacemakerov. Tento rok vstúpila na úplne novú pôdu, keď predstavila samonabíjaciu guľovnicu Cronos, momentálne kalibru .30-06 Springfield. Záver je uzamknutý otočným záverníkom, zásobovanie je z vyberateľného zásobníka na tri alebo päť, resp. osem nábojov.

Aj s kolimátorom

Spoločnosť Davide Pedersolli tiež vyrába repliky, ale na opačnom konci cenového spektra. V Norimbergu predstavila nové opakovacie guľovnice v štýle Winchester 1886 kalibru .45-70 Government, dokonca osadené kolimátorom. Pomalý kaliber s ťažkou strelou s veľkým priemerom nie je ideálny na strelbu na veľké vzdialenosti, na druhej strane jeho zastavovacia schopnosť na krátko a stredné vzdialenosti je impozantná. V spojení s bleskurýchlym prebíjaním guľovnice ovládanej spodnou pákou získate kombináciu, ktorá na nadvážku na diviaky v ničom nezaostáva za samonabíjacou guľovnicou.

Bergara B14

Novú guľovnicu ponúkla aj španielska Bergara. Model B14 má valcový odsuvný záver remingtonovského typu (priečne odpružený vyťahovač, vyhadzovač na čele záveru) uzamknutý dvomi ozubmi, zásobník má kapacitu tri náboje. Remingtonovskej koncepcii však nezodpovedá poistka, ktorá sa drží len dvoch polôh (zaistené a odistené).

Na veľkú vzdialenosť

Čoraz populárnejšou témou medzi poľovníkmi je lov a strelba na veľkú vzdialenosť. Potrebám extrémnych lovcov vyšla v ústrety firma Blaser novou verziou opakovacej guľovnice R8 kalibru .338 Lapua Magnum. Zbraň je osadená dvojnožkou, ústovou brzdou, pažba s otvorom na palec (tzv. thumb hole) a úchopové plochy sú potiahnuté kožou (v tomto smere patrí prvenstvo firme Benelli a jej samonabíjajúcej brokovnici Vinci.) Kaliber .300 Winchester Magnum umožňuje loviť aj ťažkú zver na vzdialenosti prekračujúce 400 – 500 metrov.

Novinka z Montany

Poľovné a športové guľovnice v podstate vždy kopírovali služobné zbrane. Výnimkou nie sú ani zbrane z rodiny M16 (alebo AR15, ak dávate prednosť civilnému označeniu). V ponuke sú aj v kalibri .308 Winchester a v USA sa nimi bežne poľuje. Existuje i celý rad kalibrových konverzií, v poslednom čase je veľmi populárny kaliber .300 Black Out – v podstate náboj 223 s krčkom rozťahnutým na strelu 7,62. Neveľká americká firma Nemo z Calispellu v Montane však do platformy M16 dokázala napchať aj náboj .300 Winchester Magnum. Nie som si istý, načo treba toľko energie v samonabíjajúcej zbrani, rozmýšľam, aká asi bude životnosť celku (hoci sa ľudia v stánku Nemo dušovali, že „dostatočná“), ale ak niekto chce, zbraň je tu. Strelba v rýchlom tempe je údajne možná aj vďaka ústovej brzde a tlmiču spätného nárazu v pažbe.

Ďalší severan

Fínsko nie je len krajina Saka a Tikky, vo Fínsku funguje aj malý výrobca Lynx. Niektorí kolegovia tvrdili, že na veľtrhu bol už viackrát, ja som

ho prvý raz zaregistroval až tento rok. Predstavil zaujímavú loveckú a športovú guľovnicu s priamočajným záverom uzamykaným rozovretím dvoch závor z tela záveru. V ponuke je verzia pre pravákov i ľavákov, ako aj taktická verzia.

Americký pracant

Americký Mossberg si urobil meno najmä ako výrobca brokových opakovačiek nabíjaných predpažbím – pump – model 500. Tento rok predstavil novú guľovnicu Patriot. Opakovačka s valcovým odsuvným záverom typu Remington (a s elegantnými špirálovými drážkami na tele záveru, ktoré majú zvýšiť odolnosť proti znečisteniu), uzamknutie dvomi ozubmi, dve polohy poistky, plastová pažba a osadenie dlhočinnou lištou MilStd 1913 – zbraň je funkčná, krásu v nej nehľadajte, už z diaľky hlasno kričíte: „Ja som americká pracovná flinta!“ To nie je nič zlé, len konštatovanie stavu. Ale Mossberg túto „pracantku“ dokáže posadiť aj do plastovej pažby s dvojnožkou a odrazu vznikne niečo celkom elegantné, na hranici jednoduchšej ostrostreleckej či športovej pušky. Zatiaľ je v ponuke len v troch kalibroch (a jedinom systéme, aby nerástla cena): .30-06 Springfield, .308 Winchester a .223 Remington.

Guľový dvojak

V stánku luxusného výrobcu Hambrusch ma zaujal guľový dvojak so zámkami s možnosťou vonkajšieho napnutia kohútov, ktorý mi pripomenul Fückertovu korunovku z čias monarchie. Dnes, keď stúpa obľuba vypúšťačov bicieho mechanizmu, má návrat k takmer storočnej konštrukcii istú logiku.

Koncept Sobol

Iževský strojársky závod obchodoval

pod komerčným označením Baikal, dnes je súčasťou koncernu Kalašnikov. Ich stánok bol v porovnaní s predošlými rokmi skromný, skromnučký. Je pravda, že personál vedel po anglicky aj po nemecky (to v minulosti nebývalo úplne bežné), ale zbraní bolo pomenej. Napriek tomu som objavil jednu novinku – opakovaciu guľovničku Sobol kalibru .22 WMR s úplne netradičným klbovým záverom, navyše otočeným o 90 stupňov (klb sa neláme hore ako pri pištoľiach P08, ale doprava). Guľovnica je celopažbová, zatiaľ vraj ide len o koncept, ale vyzerala zaujímavo. Mimochodom, mladík v stánku potvrdil, že nedávne „klebety“ o spoločnom podnikaní s Berettou boli pravdivé, rozhovory vraj prebehli a dosť pokročili, ale z plánov celkom určite nebude nič, minimálne kým sa v Rusku nezmení vládnuca garnitúra.

Z damascénskej ocele

Ďalšou zaujímavou zbraňou je jednuška s vonkajším kohútom od Andreasa Jakela z Isny im Allgäu. Hlaveň i lôžko hlavní sú z damascénskej ocele, záver sa odomyká pomocou sklopnej páky pod lúčikom spúšte. Keď som hľadel na líniu hlavňovej objímky, tie dva „hrby“ so sedlovou montážou sa mi zdali povedomé – podobné tvary majú predsa aj Blasery. Potom som si uvedomil, že aj Blaser sídli v Isny. Možno je medzi nimi nejaká spolupráca.

Benelli 828 U

Asi najväčšou brokovou novinkou je brokovnica Benelli 828 U. Touto zbraňou firma Benelli prvý raz vstúpila na pole brokových kozlíc a môžeme povedať, že naozaj vo veľkom štýle. Brokovnica 828 U disponuje novým záverom na princípe samostatného závočníka v tvare L, ktorý zatvára nábojové komory a zároveň zapadá do hlavňového zväzku. Keďže závočník je oceľový, na lôžko bolo možné použiť ľahkú hliníkovú zliatinu. Bicií mechanizmus má priamobežné úderníky, zápalníky sú nesené v závočníku. Zbraň sa má vyznačovať veľmi rýchlymi zámkami. Celý mechanizmus je koncipovaný ako spúšťadlo, aj so spúšťami sa dá ľahko sňať zo zbrane. Tak ako všetky súčasné zbrane Benelli, aj 828 U je krásna – elegantné tvary sa snúbia s funkčnosťou. Taliani sú dobrí dizajnéri a už od čias samonabíjacej guľovnice Argo sú zbrane Benelli v mojich očiach na pomedzí umeleckého artefaktu. Svoje dizajnérské kvality Benelli dokázal aj na koncepte Swan – samonabíjacej brokovnici kalibru 28-70 mm.

Imperator

Guľovnice s vonkajším plášťom hlavne z damascénskej ocele robil aj pán Brož z Českých Budějovic. Tento rok predstavil novú guľovnicu Imperator so záverom s klesajúcim blokom. Nie je to však záver typu Sharps, zo spodnej plochy Imperatora pri otvorení záveru nevystupuje nič. Záver má na pravej strane páku, ktorou sa ovláda. Možno inšpirácia dávnymi škótskymi Farquaharsonovými ručnicami z roku 1890...

Trojak Hambrusch

Keď asi pred tromi rokmi turecký Akkar predstavil pyramídový trojak, považoval som to za „chutočku“, za niečo, čím sa chcú odlišiť od davu. Tento rok som si všimol ďalší trojak kalibru 12, tentoraz od firmy Hambrusch. O zbrane tohto typu je vraj v určitých (istotne lepších) kruhoch záujem, a tak ich Hambrusch vyrába.

Luxusná a krásna

V luxusnej brokovej dvojke Arietta rovnomenného malého španielskeho výrobcu z Baskicka sa spája klasická anglická forma s vypínacou pákou na ľavej i pravej zámkovej doske. Páčka teoreticky môže kohúty aj napínať, ale v praxi je taká malá, že si to neviem veľmi predstaviť. Výzdoba však stojí za to.

Aj pre pravnuka

Ďalšou novinkou z Talianska je Caesar Guerini Invictus – nóbl športová broková kozlice. Guerini vyrába športové kozlice už dlho, pri konštruovaní Invicty najskôr analyzoval opotrebenie športovej kozlice. Dospel k názoru, že lôžko a bicí mechanizmus vydržia veľa, hlavne sa prakticky nedajú „ustrieľať“ a najslabším článkom zbrane je hlavňový čap. A tak vymyslel vlastnú koncepciu – hlavňový čap nie je súčasťou lôžka, ale hlavňového zväzku. Keď sa opotrebuje, dá sa na zväzku vymeniť rovnako ako protikus v lôžku. K tomu rýchle zámky s vinutými bicími pružinami. To všetko vo veľmi elegantnom balení. Guerini garantuje životnosť jedného setu čapov a západky na cca 1 milión výstrelov športovými laboráciami. Ak sa čapy zoderú, stačí napísať výrobcovi a ten vám dodá ďalšiu súpravu. Guerini Invictus (aspoň podľa reklamného sloganu) už nie je puška pre otca a syna, ale aj pre vnuka a pravnuka. Pri takejto „večnej“ zbrani sa už oplatí priplatiť si za jej výzdobu. U Gueriniho zvládnu aj rytinu v špičkovej kvalite.

Do každého počasia

Neexistuje univerzálne oblečenie pre poľovníkov, ale rozumný systém vrstiev mu môže zabezpečiť tepelný aj pohybový komfort prakticky v akomkoľvek počasí. Veľmi pekný a premyslený systém kvalitného vrstveného oblečenia tento rok prezentovala napríklad talianska Beretta.

Šalamúnske riešenie

Dodnes sa vedú spory, či sú lepšie syntetické alebo prírodné materiály. Oba majú výhody aj nevýhody. Rakúska firma Dschulnigg rieši tento problém šalamúnsky. Ponúka dve vlastné značky oblečenia – odevy X Jagd postavené na syntetických materiáloch a oblečenie Jagdhunt postavené na klasike. Pod obe vrstvy sa dá nosiť funkčná bielizeň zo zmesového materiálu. Je zaujímavé, že so stúpajúcim vekom vraj rastie preferencia prírodných tkanín aj u tých poľovníkov, ktorí v mladosti nedali dopustiť na moderné látky.

Pre celú rodinu

Podeliť sa o radosť znamená dvojnásobnú radosť a ak si nevychováme dorast, možno žiadny nebude. A nie je od vecí deliť sa o svoje radosti s našimi drahými polovičkami. Otec poľovník by teda mal mať možnosť zdieľať svoju vášeň so zvyškom rodiny. Tú však treba zodpovedajúcim spôsobom obliecť, v čom mu rada pomôže firma Realtree. A ak je otec vyznávačom taktických športov, môže si vyberať z množstva potenciálnych dodávateľov. To, že v ponuke sú aj plne funkčné detské prilby, ma však trochu zaskočilo.

Bezpečnosť nadovšetko

Občas je až zvláštne, ako rýchlo sa niektoré bezpečnostné prvky dostávajú do poľovníckej praxe. Dnes už nikoho neprekvapia doplnky v signálnych farbách, napríklad signálne pásky na klobúkoch nosí väčšina z nás už niekoľko sezón. Napriek tomu ma zaujali signálne klobúky Cayambe – farba je už v základnej plsti, klobúk sa dá strčiť do vrečka. Hoci múdri odborníci tvrdia, že zver červenú nevidí, nie som si tým úplne istý. Určite ju vníma inak než zelenú a na pohyb červenej plochy reaguje podľa mňa ostrejšie ako na pohyb zelenej. Na druhej strane – bezpečnosť nadovšetko a aj zveri treba dať nejakú šancu.

Nohy v teple

Kým sú nohy v teple, dá sa žiť, hovorieval môj starý otec. Elektricky vyhrievané ponožky a obleky nosili letci už počas druhej svetovej vojny, ale tam sa brala energia z palubnej zásuvky. Pred niekoľkými rokmi som zistil, lyžiari už majú „kúrenie do topánok“ na batérie. Odvtedy sa neprestávam čudovať, ako moderná technológia umožňuje znižovať a znižovať rozmery i hmotnosť akumulátorov. Tohtoročný príspevok k miniaturizácii je od firmy Lenz, ponožka má rôzne tepelné zóny a zohrievanie je riadené termostatom. Akumulátor je na hornom okraji ponožky.

Ochrana psa

Pes je priateľ človeka a najlepší pomocník poľovníka. Jeho výcvik niečo trvá a vloženie investície treba chrániť. A to už vôbec nehovorím o citovej väzbe medzi psom a psom... Čoraz častejšie sa stretávame s ochrannými vestami pre psy. V minulosti som poznal len signálne sériovo vyrábané vesty, tie kevlarové, ochranné sa šili na mieru. Tento rok som zistil, že pre duriče sú už v ponuke aj sériovo vyrábané vesty, ktoré sa nedajú prepichnúť. Vďaka premyslenému strihu a sústave pásov ich môžete prispôbiť rozmerom konkrétneho psa. Akoby to nestačilo, existujú aj vesty s vreckami na vztlakové vankúšiky, ktoré uľahčujú prácu psom aportujúcim ulovenú zver z vody.

Aby sa nestratil

Aj ten najlepší pes sa môže zatúlať, zraníť, skrútať, nevráti sa k pánovi. Keď som pred pár rokmi prvý raz videl obojky s lokalizátorom, spokojne som pokýval hlavou. No keď som sa dozvedel cenu, len som prevrátil oči. Našťastie ceny elektroniky rýchlo klesajú. Na tohtoročnej výstave IWA bolo už lokalizátorov dostatok, väčšinou na báze GPS prijímača, polohu psa oznamoval buď priebežne rádiovým signálom (dosah obmedzený na cca 1 – 1,5 km) alebo na výzvu z mobilu psovoda dokonca esemeskou. Ak je pes mimo signálu, SMS sa automaticky odošle po návrate na signál.

